

Πρωτοβουλία μελών 53 +: Έντεκα σημεία για τον ΣΥΡΙΖΑ

Το κείμενο που ακολουθεί είναι αποτέλεσμα των προβληματισμών και των συζητήσεων κατά τη διάρκεια της Πανελλαδικής Σύσκεψης της Πρωτοβουλίας μελών 53+ και αποτελεί συμβολή στον προσυνεδριακό διάλογο.

Υπάρχει ένα αρχικό ερώτημα που τίθεται ενδεχομένως εύλογα από μέλη του κόμματος, αλλά και φίλους μας: «Γιατί τώρα;» Γιατί τώρα η σύσκεψη της τάσης ή του ιδεολογικοπολιτικού μας ρεύματος; Γιατί δίνουμε συνέχεια σε μια προσπάθεια που έχει αρχίσει εδώ και καιρό συγκρότησης ενός ανοιχτού ρεύματος ιδεών; Γιατί επιμένουμε σε ένα κόμμα πολυτασικό, με συλλογική λειτουργία, πλουραλιστικό, αλλά όχι με κακοφωνίες και παραγοντισμούς. Αρχικά να σημειώσουμε ότι πρώτα απ' όλα είμαστε ΣΥΡΙΖΑ και ότι η παρουσία μας δεν συγκροτεί ένα κόμμα μέσα στο κόμμα ή ένα μηχανισμό αναπαραγωγής στελεχών και μικροεξουσίας. Η τάση μας, το ρεύμα ιδεών μας, άλλωστε, είναι αποτέλεσμα εσωτερικών ανασυνθέσεων, συναντήσεων διαφορετικών τάσεων και συλλογικοτήτων μέσα από τη συζήτηση και τη δράση, μέσα από τον θεωρητικό και πολιτικό διάλογο, αλλά και την ανάγκη ο διάλογος αυτός να είναι μέρος της δουλειάς του συνόλου του κόμματός μας. Λειτουργούμε ανοιχτά, συναντιόμαστε στα γραφεία του κόμματος, η πρόσκληση για συζήτηση αφορά όλες και όλους. Αλλά το αρχικό ερώτημα παραμένει: γιατί σήμερα δίνουμε συνέχεια στη προσπάθειά μας; Είναι σαφές ότι κάθε τάση, για να υπάρχει και να συμβάλλει στο διάλογο και τη συνεχή προσπάθεια για σύνθεση εντός του κόμματος, δεν μπορεί παρά να καταθέτει προτάσεις, σκέψεις και προβληματισμούς με τον πιο ανοιχτό τρόπο. Και εμείς ως αριστερή, ριζοσπαστική και κινηματική τάση αυτό ακριβώς κάνουμε. Καταθέτουμε, λοιπόν, έντεκα σημεία που θεωρούμε ότι θα χρειαστεί να τα συζητήσουμε -ενόψει και του συνεδρίου- σε βάθος, με ανοιχτή καρδιά, με ειλικρίνεια, με απόλυτη συντροφικότητα.

Είναι σαφές, βέβαια, ότι η τάση μας, το ιδεολογικοπολιτικό μας ρεύμα, έχει μια ολόκληρη πορεία. Δεν αρχίζουμε σήμερα. Τα θεμέλια έχουν μπει ακόμα και σε εκείνη την περίοδο που αρκετοί και αρκετές από μας ανήκαμε σε διαφορετικές συσπειρώσεις ή τάσεις εντός του ΣΥΡΙΖΑ. Μας ένωσε η προσπάθεια για ένα κόμμα της αριστεράς που θα λειτουργεί αλλιώς, δηλαδή δημοκρατικά, συλλογικά, αντιεραρχικά. Ένα κόμμα, δηλαδή, που δεν θα στηρίζεται στον έναν ή σε λίγους, αλλά στο σύνολο των ανθρώπων του. Ένα κόμμα που δεν θα λειτουργεί ως επικοινωνιακό «στούντιο» ή ως «φρούριο», αλλά ως ένας πολιτικός οργανισμός ζωντανός, ζωηρός, με συνεχή επικοινωνία με την ίδια την κοινωνία και τις κινηματικές της συλλογικότητες. Ένα κόμμα που η διαφάνεια θα είναι κυρίαρχη, αλλά και ορατή και στην ίδια την κοινωνία.

Μας ένωσε και συνεχίζει να μας ενώνει, όλους και όλες εμάς που κινούμαστε με τον έναν ή τον άλλον τρόπο στο ρεύμα του κριτικού μαρξισμού, ο στρατηγικός μας στόχος, που δεν είναι άλλος από τον κοινωνικό μετασχηματισμό, από τον σοσιαλισμό με ελευθερία και δημοκρατία. Η αντικαπιταλιστική προοπτική, λοιπόν, δένεται με την ανάγκη βαθιών διαρθρωτικών αλλαγών, αλλά και συνεχών ρήξεων, με τη συνεχή διεύρυνση της δημοκρατίας, των ατομικών και συλλογικών ελευθεριών.

Μας ενώνουν οι κοινές μας απόψεις για την ανάγκη της γυναικείας απελευθέρωσης, η γυναίκα ελεύθερη από τον άντρα και οι δύο ελεύθεροι από τον καπιταλισμό. Μας ενώνει η πεποίθησή μας ότι τα ζητήματα του περιβάλλοντος είναι εξίσου σημαντικά με αυτά της ταξικής πάλης και ότι η μάχη, παράδειγμα για τις Σκουριές, έχει κεντρικά πολιτικά και αξιακά στοιχεία.

Μας ενώνει και συνεχίζει να μας ενώνει η πεποίθησή μας ότι τα λεγόμενα «μικρά» ζητήματα, για κάποιους «περιθωρικά» (κλασικό παράδειγμα το προσφυγικό-μεταναστευτικό), μπορεί να είναι κορυφαία, και για μας οι πολλαπλές κοινωνικές διακρίσεις και ανισότητες, συνεπώς και τα δικαιώματα, συνιστούν κόκκινη κλωστή, στην πορεία του κοινωνικού μετασχηματισμού, στην πορεία για την ανατροπή σε όλα τα επίπεδα.

Μας ένωνε και συνεχίζει να μας ενώνει η πεποίθηση ότι η Ευρώπη είναι το σπίτι μας, το πεδίο των κοινωνικών συγκρούσεων και της ταξικής πάλης. Αλλά την ίδια στιγμή μας ενώνει η εκτίμηση ότι το σημερινό οικοδόμημα της ΕΕ είναι εχθρικό στην κοινωνία των πολλών και είναι απαραίτητο να αναζητήσουμε, μαζί με τους Ευρωπαίους συντρόφους μας, εναλλακτικές, δρόμους και τρόπους επαναθεμελίωσης σε ριζικά διαφορετική κατεύθυνση από τη σημερινή. Στη σημερινή φάση η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε κατάσταση αποσύνθεσης. Οι αποσυνθετικές τάσεις, με αφορμή την οικονομική κρίση, αλλά και το προσφυγικό, σε κρατικό επίπεδο προκύπτουν από τα δεξιά με φασίζοντα χαρακτηριστικά.

Η Ευρώπη για να έχει προοπτική, με βάση τις ανάγκες των λαών της, δεν μπορεί παρά να είναι δημοκρατική, αλληλέγγυα και φιλειρηνική. Όσο επικρατούν οι λογικές της λιτότητας, του αυταρχισμού, της ξενοφοβίας, όσο σηκώνονται τείχη ενάντια στους πρόσφυγες και τους μετανάστες, όσο ενισχύονται οι εθνικισμοί, όσο οι ανισότητες μεγεθύνονται και δημιουργούνται στρατιές ανέργων και νεόπτωχων, όσο καλλιεργείται και εν πολλοίς εφαρμόζεται η ιδέα των πολλών ταχυτήτων, όσο τις αποφάσεις τις παίρνουν μη εκλεγμένοι «θεσμοί», η Ευρώπη χάνει δυναμική, κατακερματίζεται, παύει να έχει προοπτική.

***

1. Ενώ η «συμφωνία» του καλοκαιριού, εκείνη τουλάχιστον την περίοδο εξηγήθηκε -και σωστά- ως προϊόν αδίστακτου εκβιασμού, ως πραξικόπημα -εύστοχα είχε ειπωθεί «με το πιστόλι στον κρόταφο»-, σταδιακά η πολιτική αυτή εξήγηση αποδυναμώθηκε, με αποτέλεσμα να φαίνεται ή να εκλαμβάνεται από τον λαϊκό κόσμο ότι οι μνημονιακές δεσμεύσεις συγκροτούν το δικό μας πρόγραμμα, το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ και της Αριστεράς. Η σύγκριση μνημονίων, «το δικό μας είναι καλύτερο των άλλων», φράση που έχει ειπωθεί αρκετές φορές, όχι μόνο δεν βοηθάει, αλλά σταδιακά δημιουργεί μια στρεβλή αντίληψη και εντέλει μας βάζει στο κάδρο «όλοι ίδιοι είναι». Γιατί μπορεί η «συμφωνία» που υπογράφηκε «με το πιστόλι στον κρόταφο» να είναι ηπιότερη σε σχέση με όσα ήταν έτοιμη να υπογράψει η ΝΔ -αυτό είναι γεγονός-, ωστόσο απέχει έτη φωτός από ένα αριστερό, κοινωνικά και ταξικά προσανατολισμένο πρόγραμμα.

Τείνει, δηλαδή, να γίνει αυτό που από την αρχή είχαμε επισημάνει ως σοβαρό κίνδυνο: να μετεξελιχθεί η ήττα και ο συμβιβασμός του περασμένου καλοκαιριού σε στρατηγική επιλογή. Εμείς επιμένουμε και το θέτουμε κάθε φορά, ότι η επισήμανση αυτή «το μνημόνιο δεν είναι δικό μας» σε συνδυασμό με το παράλληλο πρόγραμμα, είναι φράση-κλειδί για τη σχέση με τα λαϊκά κοινωνικά στρώματα και την πορεία απεγκλωβισμού από επιτροπεία και μνημόνιο.

2. Το παράλληλο πρόγραμμα δεν είναι ούτε εφεύρεση ούτε κόλπο και χρειάζεται η μέγιστη δυνατή πολιτική προβολή του. Στην ουσία το «παράλληλο» συνιστά πρωταρχικό κομμάτι της στρατηγικής μας, που εκ των πραγμάτων έρχεται σε σύγκρουση με την υλοποίηση των μνημονιακών δεσμεύσεων. Το παράλληλο πρόγραμμα «υπονομεύει» το μνημόνιο ή, για να το πούμε διαφορετικά, λειτουργεί ανταγωνιστικά και εντάσσεται σαφώς σε μια συγκρουσιακή διαδικασία στη βάση ενός συνολικού πολιτικού σχεδίου απεγκλωβισμού. Αν το αποχρωματίσουμε ή το ουδετεροποιήσουμε, του αφαιρούμε ζωτικό χώρο και ακυρώνουμε σε θεωρία και πράξη τη διαχωριστική γραμμή Αριστερά-Δεξιά. Η υστέρηση που υπάρχει ως προς τους βηματισμούς του παράλληλου προγράμματος συνιστά σοβαρό λάθος και μειώνει τη βάση επικοινωνίας μας με τα ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα ή με ριζοσπαστικά τμήματα, που την περασμένη περίοδο είχαν πολύ μεγαλύτερες προσδοκίες από το κόμμα μας.

Το παράλληλο πρόγραμμα, σύμφωνα με την αντίληψή μας, είναι η αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης ταυτόχρονα με το μετασχηματισμό του κράτους, αλλά και την αλλαγή του παραγωγικού παραδείγματος.

Όσο, λοιπόν, καθυστερούμε, θα ενισχύονται οι ενστάσεις και οι αμφιβολίες, καθώς τα όποια μνημονιακά μέτρα σωρευτικά με την πεντάχρονη πολιτική λιτότητας, διευρύνουν τις κοινωνικές ανισότητες.

Παρ' όλα αυτά, τα παραδείγματα είναι αρκετά, ώστε να καταγραφεί η πολιτική και ιδεολογική αντίθεση, να ενισχύσει τις κοινωνικές συμμαχίες και να αναπτερώσει την ελπίδα ότι η πορεία του κοινωνικού μετασχηματισμού δεν είναι κενός λόγος, ότι, επίσης, το παράλληλο πρόγραμμα δεν είναι φαντασίωση ή άλλοθι, αλλά μια δυνατότητα, που ωστόσο χρειάζεται επιμονή, σχέδιο, προτεραιότητες.

Το νομοσχέδιο για τη δημόσια διοίκηση -παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις-, η αντιμετώπιση του προσφυγικού, τουλάχιστον μέχρι τη συμφωνία της ΕΕ με την Τουρκία, η κοινωνική και ταξική μεροληψία υπέρ των ασθενέστερων στρωμάτων (ΔΕΗ, νερό, σίτιση, κοινωνικά προγράμματα, κάρτα αλληλεγγύης, ανασφάλιστοι και υγεία, 100 δόσεις), η παιδεία, το σύμφωνο συμβίωσης και για ομόφυλα ζευγάρια, η ιθαγένεια, τα ΜΜΕ και η διαπλοκή, η κατάργηση των φυλακών ανηλίκων, των φυλακών τύπου Γ κ.ά διαθέτουν στον πυρήνα τους στοιχεία μιας φιλολαϊκής, ταξικά προσανατολισμένης και αντιαυταρχικής πολιτικής.

Θεωρούμε ότι το παράλληλο πρόγραμμα πρέπει να επιταχυνθεί, να εμπλουτιστεί με συγκεκριμένες προτεραιότητες (π.χ. εργασιακές σχέσεις, συλλογικές συμβάσεις κ.ά.) και να είναι αντικείμενο αυτοτελούς συζήτησης στα όργανα, αλλά και στο σύνολο του κόμματος και της Νεολαίας του.

Με βάση τα παραπάνω θα χρειαστεί άμεσα και ενόψει συνεδρίου να σχεδιαστεί και να εκπονηθεί οδικός χάρτης για όσο το δυνατόν γρηγορότερο απεγκλωβισμό από την επιτροπεία, αλλά και το μνημόνιο. Ο οδικός χάρτης δεν μπορεί παρά να είναι το συνολικό πολιτικό μας σχέδιο, που να περιέχει ρωγμές, υλοποίηση ριζοσπαστικών τομών, ιδεολογική αντεπίθεση, προετοιμασία για την επόμενη μέρα. Ο οδικός χάρτης πρέπει να γίνει αντικείμενο δημόσιας συζήτησης που να χαρακτηρίζεται από απόλυτη ειλικρίνεια, σαφές σχέδιο και εναλλακτικές λύσεις.

3. Το κόμμα μας το έχει απασχολήσει και στο παρελθόν, αλλά και σήμερα (περίπου) το ερώτημα «πάση θυσία στην κυβέρνηση;» Απαντάμε: Είμαστε στην κυβέρνηση όχι πάση θυσία, αλλά όσο θεωρούμε ότι μέσα σε αυτές τις ασφυκτικές συνθήκες και τους ποικίλους εκβιασμούς μπορούμε με αριστερή οπτική να ασκήσουμε πολιτική προς όφελος των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων. Το δικό μας χρέος, ως κόμμα, είναι ακριβώς αυτό. Να αμβλύνουμε και να αποδυναμώνουμε τις επιπτώσεις από την εφαρμογή του μνημονίου, να ανοίγουμε δρόμους μετασχηματισμού, να διαμορφώνουμε νέες συνειδήσεις και νέους συσχετισμούς. Συνεπώς, το ερώτημα ως δίλημμα είναι κάλπικο. Ασφαλώς μας ενδιαφέρει να είμαστε στην κυβέρνηση όσο οι κοινωνικές μας συμμαχίες μάς επιτρέπουν να παίζουμε το ρόλο μας. Αν χαθεί, με δική μας ευθύνη ή λόγω συνεχών εκβιασμών, η σχέση μας με τα ασθενέστερα και λαϊκά κοινωνικά στρώματα, με τα ριζοσπαστικοποιημένα τμήματα της κοινωνίας, αν διαρραγεί οριστικά η σχέση μας με τα ριζοσπαστικά κοινωνικά κινήματα, δεν έχει καμία σημασία η παραμονή σε μια κυβέρνηση, που θα έχει χάσει, στην ουσία, την κοινωνική στήριξη. Σήμερα οι ασθενέστεροι και οι κοινωνικά αδύναμοι, παρά τις αμφιβολίες και τις ενστάσεις τους, στηρίζουν τις ελπίδες τους στον ΣΥΡΙΖΑ ακριβώς επειδή αντιλαμβάνονται ότι δεν είναι όλοι το ίδιο. Και γι' αυτό άλλωστε σύσσωμο το μιντιακό και πολιτικό κατεστημένο επιτίθεται με σφοδρότητα στον ΣΥΡΙΖΑ.

Είναι σαφές, λοιπόν, ότι αν συνεχιστούν οι εκβιασμοί και τα πραξικοπήματα από τους «δανειστές», προτιμάμε να πέσουμε αντιστεκόμενοι ηρωικά από εσωτερική ή εξωτερική τρούκα και όχι ταπεινωτικά από την ίδια την κοινωνία.

4. Απορρίπτουμε κάθε σκέψη για οικουμενική κυβέρνηση. Και αυτό όχι απλώς λόγω ιδεολογικής

εμμονής ή ιδεολογικής καθαρότητας, αλλά γιατί πιστεύουμε βαθιά ότι η διαχωριστική γραμμή Αριστερά-Δεξιά είναι κάτι παραπάνω από υπαρκτή στο σύνολο σχεδόν των ζητημάτων που απασχολούν την ελληνική κοινωνία. Η πλατφόρμα Μητσοτάκη είναι αποκαλυπτική ως προς τις προθέσεις της Νέας Δημοκρατίας, που ηγεμονεύει στον αντι-ΣΥΡΙΖΑ πόλο και σκιαγραφεί με καθαρό τρόπο ότι τόσο στην οικονομική πολιτική όσο και σε ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα υπάρχει μια σαφής διαφορά. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι η Νέα Δημοκρατία, αλλά και τα άλλα κόμματα της συντηρητικής αντιπολίτευσης (ΠΑΣΟΚ, Ποτάμι, ΕΝ. Κεντρώων), εγκαλούν την ελληνική κυβέρνηση ότι δεν είχε και δεν έχει πολιτική αποτροπής στο προσφυγικό, συμπλέοντας στην ουσία με το ακροδεξιό-αντιπροσφυγικό μέτωπο που δημιουργείται στην Ευρώπη. Τα κόμματα αυτά, λοιπόν, με τον δικό τους τρόπο το καθένα, επιδιώκουν την πτώση της κυβέρνησης. Η ΝΔ το τελευταίο διάστημα ζητάει εκλογές. Τα άλλα κόμματα προωθούν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο την ιδέα μιας «άλλης κυβέρνησης» από τη σημερινή Βουλή ή οικουμενικής.

Ουσιαστικά μιλάμε για δύο αντίπαλα πολιτικά σχέδια, για δύο ανταγωνιστικούς κόσμους, για δύο διαφορετικά αξιακά φορτία. Θα το τονίσουμε για άλλη μια φορά: δεν υπάρχουν εθνικά σχέδια, ούτε η διχασμένη έτσι κι αλλιώς κοινωνία έχει ανάγκη από εθνικές συναινέσεις. Η κοινωνική πόλωση, οι τεράστιες κοινωνικές ανισότητες δεν αφήνουν κανένα περιθώριο για τέτοιου είδους συνεννοήσεις, για οικουμενικές ή άλλου τύπου κυβερνήσεις. Αντίθετα είναι η στιγμή των διαχωριστικών γραμμών με βάση τις ανάγκες των πολλών και κυρίως αυτών που έχουν πληγεί περισσότερο και βρίσκονται κάτω από τα όρια της φτώχειας.

5. Και αν η επισήμανση αυτή στο σύνολο του κόμματός μας είναι κεκτημένο και δεν αμφισβητείται, η συζήτηση για τις περιβόητες «προσχωρήσεις», «διευρύνσεις», «συμπράξεις» επανέρχεται και μάλιστα σε λάθος κατεύθυνση. Στο πρόσφατο παρελθόν, μάλιστα, το κόμμα μας πλήρωσε ακριβώς προσχωρήσεις «παραγόντων» που ελάχιστη σχέση είχαν με την Αριστερά, έπληξαν την αξιακή μας ταυτότητα, προσέβαλαν τον κόσμο της Αριστεράς με τις θεωρίες για την «αριστερά του τίποτα», αγνόησαν τη συλλογική έκφραση, υποτίμησαν την ανιδιοτελή προσφορά χιλιάδων αριστερών πατώντας πάνω τους και παριστάνοντας τους ηγέτες, που τους χρωστάμε κιόλας... Είναι μια λογική παλαιάς κοπής άσκησης της πολιτικής, ξένη προς τις δικές μας αρχές, που όχι μόνο δεν προσθέτει, αλλά ενίοτε αφαιρεί ή δημιουργεί αμφιβολίες και ερωτηματικά στον κόσμο μας. Συνεπώς, τουλάχιστον σε ό,τι μας αφορά: Είμαστε ανοιχτοί, ορθάνοιχτοι στον απλό κόσμο, που έρχεται ανιδιοτελώς να προσφέρει στην κοινή προσπάθεια. Είμαστε ανοιχτοί στον κόσμο των κοινωνικών κινημάτων ή σε όσες και όσους από θέση ευθύνης έχουν αποδείξει στην πράξη, όχι απαραίτητα την αριστερή τους ταυτότητα, αλλά ότι ο αξιακός τους κόσμος μπορεί να συμβαδίζει με το αξιακό φορτίο της αριστεράς. Να το πούμε αλλιώς. Με τον κόσμο αυτόν δεν θα συναντηθούμε στη μέση του δρόμου -λίγο αυτοί αριστερότερα λίγο εμείς δεξιότερα-, αλλά στο έδαφος των κοινωνικών αναγκών, είτε αυτές αφορούν τον κόσμο των φτωχών είτε τους πρόσφυγες και τους μετανάστες.

6. Από την πλευρά μας παρακολουθούμε, συμμετέχουμε και είμαστε ενεργοί στις ευρωπαϊκές εξελίξεις και διεργασίες. Αντιμετωπίζουμε με χαρά και αισιοδοξία τα δρώμενα σε Πορτογαλία και Ισπανία, που προσθέτουν δυνάμεις στο αριστερό μπλοκ. Εντούτοις, δεν μπορεί παρά να μας ανησυχεί ιδιαίτερα η σαφής άνοδος της ακροδεξιάς στην Ευρώπη, που βάζει τη σφραγίδα της στις πολιτικές εξελίξεις, η υιοθέτηση της ακροδεξιάς, ξενοφοβικής ρητορικής, δυστυχώς και πρακτικής, από δεξιά ή και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα και κυβερνήσεις άλλων χωρών. Είναι μια αρνητική εξέλιξη και θα χρειαστεί να ανακαλύψουμε και να συμβάλουμε στη δημιουργία ρωγμών, έτσι ώστε να μην αφήσουμε να κυριαρχήσει στην Ευρώπη ο σκοταδισμός. Η εμμονή στην αδιέξοδη για τους λαούς πολιτική της λιτότητας, οι διχαστικές επιλογές, οι καταστροφικές για την ίδια την Ευρώπη πολιτικές που εφαρμόζονται ή εκπονούνται διαμορφώνουν ένα τοπίο που μας υποχρεώνει να συζητήσουμε για την Ευρώπη και την προοπτική της χωρίς προαπαιτούμενα και δογματικές εμμονές. Η εύλογη αγωνία μας για την ανάγκη αλλαγής συσχετισμών στην Ευρώπη, για την ανάγκη ρωγμών, δεν πρέπει να μας οδηγήσει σε τακτικισμούς, σε κινήσεις που ενδεχομένως να μας

εγκλωβίσουν σε διαφορετικά πολιτικά σχέδια. Η ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία, για παράδειγμα, που έχει πρώτη ευθύνη για τις δραματικές, ως προς τη ζωή των ανθρώπων, εξελίξεις, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι προνομιακός μας σύμμαχος ή να θεωρηθεί ότι υπάρχουν σήμερα προϋποθέσεις σύγκλισης της Αριστεράς με τη σοσιαλδημοκρατία, που σε μια σειρά χώρες -και στη δική μας- συμπλέει απολύτως με τη Δεξιά ή ακόμα χειρότερα παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο, με αρνητικό πρόσημο στο προσφυγικό ζήτημα, όπως για παράδειγμα η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση Φάιμαν στην Αυστρία. Προφανώς βλέπουμε με ενδιαφέρον μετατοπίσεις, μικρότερες ή μεγαλύτερες ρήξεις στα κόμματα της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας, ρήξεις και μετατοπίσεις με το βλέμμα προς τα αριστερά. Τέτοιου είδους διεργασίες ασφαλώς μας αφορούν, καθώς διευρύνουν τις δυνατότητες και την πολιτική επιρροή της ευρωπαϊκής Αριστεράς.

Ο φάκελος «Ευρώπη» ανοίγει εκ νέου και το επόμενο διάστημα θα διοργανώσουμε ανοιχτή εκδήλωση για το θέμα.

7. Τα ζητήματα που αφορούν στη διακυβέρνηση, τον τρόπο άσκησης της «εξουσίας», οι ανοιχτές θύρες, οι διορισμοί και η τοποθέτηση στελεχών σε νευραλγικές θέσεις έχουν απασχολήσει τις οργανώσεις μελών. Επιμένουμε σε μια ανοιχτή διακυβέρνηση, με συνεχή διάλογο με τις κοινωνικές δυνάμεις και συλλογικότητες. Η κυβέρνηση της Αριστεράς πρέπει να παρουσιάσει ένα διαφορετικό μοντέλο, που να αποκρούει φαινόμενα γραφειοκρατίας και αυταρχικών συμπεριφορών και να εντάσσει στη λογική της τις «πλατείες», την άμεση δηλαδή σχέση με τον κόσμο που κινείται και κάτι έχει να πει. Το μοντέλο της συζήτησης για το νομοσχέδιο της δημόσιας διοίκησης, για παράδειγμα, δείχνει δρόμους μιας διαφορετικής σχέσης της κυβέρνησης με τις κοινωνικές συλλογικότητες και τους ίδιους τους εργαζόμενους. Όσο, λοιπόν, η κυβέρνηση αξιοποιεί την αντίληψη του κοινωνικού ελέγχου και των ανοιχτών θυρών, τόσο θα μειώνεται η υπονόμευσή της, από την «αόρατη», αλλά πραγματική προς ώρας εξουσία. Το ξήλωμα του «παλαιού», δηλαδή της αόρατης αυταρχικής εξουσίας είναι αναγκαίο. Όσο αυτή παραμένει στη θέση της, στη λογική «το κράτος έχει συνέχεια», τόσο θα ακυρώνονται νομοθετικές ή άλλες πρωτοβουλίες. Υπάρχουν σοβαρές καθυστερήσεις. Απαιτούνται τομές ιδιαίτερα σε χώρους που μπορεί –είναι μάλλον βέβαιο– να τους βρούμε μπροστά μας. Απάντηση σε αυτό βέβαια δεν είναι «οι δικοί μας», επειδή απλώς είναι δικοί μας, αλλά οι δομικές αλλαγές που θα αφήσουν σε βάθος χρόνου ίχνη μιας ριζικά διαφορετικής αντίληψης και πρακτικής για την οργάνωση του κράτους και της κοινωνίας.

8. Με αφορμή το προσφυγικό φάνηκε, πλέον, ότι μια σειρά κοινωνικά ζητήματα μπορεί να... μετασηματιστούν από «μικρά» σε κορυφαία. Υπό αυτή την έννοια, η πολιτική από την πλευρά της ριζοσπαστικής Αριστεράς είναι μια σύνθετη υπόθεση. Ο στόχος της κοινωνικής απελευθέρωσης έχει μια καθολικότητα και αφορά το σύνολο των πολλαπλών κοινωνικών αντιθέσεων. Η ανάγκη, λοιπόν, ενίσχυσης των πλευρών αυτών της πολιτικής μας που βαθαίνουν τη διαχωριστική γραμμή Αριστεράς-Δεξιάς και περιγράφουν την ολιστική αντίληψή για την κοινωνία του μέλλοντος, είναι επιτακτική. Οι μικρές ή μεγαλύτερες ρήξεις με το παλαιό φθαρμένο και αυταρχικό σύστημα, η ανάδειξη νέων κοινωνικών ζητημάτων, η στήριξη κοινωνικών μειοψηφιών, που επιδιώκουν την ορατότητα και τη δικαιοσύνη, είναι απολύτως κρίσιμα ζητήματα. Θεωρούμε ότι ζητήματα όπως: Διαχωρισμός κράτους εκκλησίας με ό,τι αυτό σημαίνει, η κοινωνική πολιτική σε όλο της το εύρος, οι συλλογικές συμβάσεις και τα δικαιώματα των εργαζομένων, η κοινωνική οικονομία και οι συνεταιρισμοί, ο άμεσος εκδημοκρατισμός των σωμάτων ασφαλείας, η διάλυση των ακροδεξιών θυλάκων που δρουν ακόμα και σήμερα και συνεργάζονται ανοιχτά με τη ναζιστική συμμορία και οι τολμηροί βηματισμοί που πρέπει να ολοκληρωθούν χωρίς καμία καθυστέρηση στις δίκαιες διεκδικήσεις της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας, οι τομές που αφορούν τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρία, οι Ρομά, οι αντιρρησίες συνείδησης, ζητήματα που αφορούν τις εξαρτήσεις, η συνέχιση των τομών στο χώρο της φυλακής στην κατεύθυνση της λιγότερης φυλάκισης και της επανένταξης, η αντιαυταρχική, αντικατασταλτική και αντιαπαγορευτική πολιτική, συγκροτούν πλαίσιο αριστερού κοινωνικού ριζοσπαστισμού, που απαντά και σε ιδεολογικό επίπεδο στο σκοταδισμό του νεοφιλελεύθερου αυταρχικού πόλου, του πόλου της Δεξιάς και των συμμάχων της.

9. Μας ενδιαφέρει να συνεχίσουμε να έχουμε διάλογο ουσιαστικής επικοινωνίας με τον κόσμο της Αριστεράς με τον οποίο μοιραζόμαστε κοινές ιστορικές πολιτικές διαδρομές, ιδιαίτερα με αυτές και αυτούς που πορευτήκαμε από κοινού και εντός του κόμματός μας. Παρά το πολωτικό κλίμα, σε ορισμένες περιπτώσεις τους αποκλεισμούς του χώρου μας, ενίοτε τους φανατισμούς που οδηγούν σε ανθρωποφαγία, συνεχίζουμε να πιστεύουμε στην ιδέα της ενότητας της Αριστεράς μέσα από τις διαφορές και στην ανάδειξη μιας κουλτούρας διαλόγου, που στο παρελθόν είχε φανεί ότι ως ένα βαθμό την είχαμε κατακτήσει. Ο ΣΥΡΙΖΑ πρέπει και μπορεί να αποτελέσει και στο μέλλον φορέα ενότητας της Αριστεράς.

Σε ό,τι μας αφορά θα συνεχίσουμε με ανοιχτό και ενωτικό πνεύμα χωρίς σεχταρισμούς και επικίνδυνους αποκλεισμούς, να είμαστε στο δρόμο, στους χώρους αντίστασης, στα συνδικάτα, στις αλληλέγγυες δομές που στηρίζουν μέσα από μια διαφορετική και συμμετοχική αντίληψη τον κόσμο των φτωχών και των αδικημένων, τον κόσμο της προσφυγιάς και των μεταναστών. Θα πάρουμε όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες, που θα εξασφαλίζουν την αυτονομία του κινήματος, θα ενισχύουν το ριζοσπαστισμό, την ανοιχτή πρόσκληση για συμμετοχή.

10. Η επιμονή μας στα ζητήματα δημοκρατίας μέσα στο κόμμα θα κορυφωθεί ενόψει συνεδρίου, καθώς, παρά τα θετικά βήματα, υπολειπόμαστε κατά πολύ από μια λειτουργία που θα κατοχυρώνει τη συμμετοχή του μέλους και συνολικά του κόμματος στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Το συνέδριο θα πρέπει να δώσει τις δικές του απαντήσεις σε σχέση με τις δομές του κόμματος, δομές τέτοιες που να ενισχύουν τη συλλογική λειτουργία, τον αποφασιστικό ρόλο του μέλους και θα αποδυναμώνουν φαινόμενα ατομικών στάσεων, παραγοντισμού και αρχηγισμού κάθε μορφής. Δομές που θα αποτρέπουν φαινόμενα ιδιοτελούς αξιοποίησης των κομματικών θέσεων και θα διαφυλάσσουν την αυτονομία του κόμματος από την κυβέρνηση, αλλά και από εξωθεσμικά κέντρα αποφάσεων, για τα οποία θα πρέπει να συμβάλλουν στην αποφασιστική συρρίκνωσή της επιρροής τους.

Την περίοδο αυτή, που το κόμμα μας συμμετέχει στην κυβέρνηση, έχουμε μια πρόσθετη δυσκολία. Η «καθοδήγηση», το «κέντρο» δηλαδή, μετατοπίζεται συνεχώς από την Κουμουνδούρου στο Μαξίμου. Αυτό, τουλάχιστον όσον αφορά το κόμμα, τις θέσεις και τις δράσεις του δεν μπορεί να γίνει δεκτό και σε κάθε περίπτωση δυσκολεύει το κόμμα στην αναγκαία επικοινωνία του με τα κινήματα και τα λαϊκά κοινωνικά στρώματα.

Το κόμμα μας έχει τα εκλεγμένα όργανά του, τις διαδικασίες του, τις αποφάσεις του. Οι «δύο οπτικές», κόμματος και κυβέρνησης, που είναι φυσιολογικό να υπάρχουν λόγω του ρόλου που έχει ο καθένας, είναι υποχρεωτικό να συναντώνται δημιουργικά, να είναι αντικείμενο αλληλοενημέρωσης, όσμωσης και εντέλει κοινών αποφάσεων.

Το κόμμα, άλλωστε, δεν είναι παράρτημα της κυβέρνησης. Αντίθετα η κυβέρνηση οφείλει να επικοινωνεί με ουσιαστικό τρόπο με τις στρατηγικές επιλογές της κομματικής συλλογικότητας.

Υπό αυτή την έννοια ήμασταν και είμαστε επίμονοι στη διεξαγωγή του συνεδρίου σε ημερομηνίες εντός του «πολέμου» και όχι σε μια, ας πούμε, ουδέτερη περίοδο όπου όλα θα έχουν λήξει.

11. Για το προσφυγικό-μεταναστευτικό, η Πρωτοβουλία Μελών 53+ έχει καταθέσει δημόσια τις απόψεις της, τόσο για τη συνολικά θετική στάση του χώρου μας όλο το προηγούμενο διάστημα, στάση μη αποτροπής και αλληλεγγύης, όσο και για τη συμφωνία της ΕΕ με την τουρκική κυβέρνηση, για την οποία θεωρούμε ότι εγείρει σοβαρά νομικά, πολιτικά και ηθικά ζητήματα. Η συμφωνία αυτή μετατρέπει το προσφυγικό ζήτημα από ευρωπαϊκό σε ελληνοτουρκικό, κλείνει τα σύνορα των επιμέρους ευρωπαϊκών χωρών, αλλά και συνολικά της Ευρώπης, και αμφισβητεί στην πράξη τη συνθήκη της Γενεύης. Το προσφυγικό-μεταναστευτικό παραμένει για μας προμετωπίδα

στον αγώνα που δίνουμε και βαθιά διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη δεξιά και την αριστερή αντίληψη. Υπό αυτή την έννοια, θα συνεχίσουμε με όλες μας τις δυνάμεις να αγωνιζόμαστε για την υπεράσπιση της διεθνούς νομιμότητας και του προσφυγικού δικαίου, ενάντια σε λογικές και πρακτικές της κυρίαρχης Ευρώπης, που αντικειμενικά ενισχύουν το ρατσισμό, τη ξενοφοβία, αλλά και την ισλαμοφοβία.